

El trèvol

(ALDC, V, 1069. El trèvol)

El *trèvol*, herba papilionàcia del gènere *Trifolium*, que coneix diverses espècies, deriva del llat. vg. *TRĪFOLU, pres del gr. TRIPHYLON, compost de TRI- ‘tres’ i PHYLLON ‘fulla’, pel caràcter trifoliat d’aquesta herba (var. *herba de trèvol* 77; *trèvola* 41, per atracció de *trèfola*; *trèmol* 49, 54, per equivalència acústica B = M; *trev*[’o]/ 58, 133, per canvi d’accent). Els resultats de l’ètim s’estenen pràcticament per tot el domini lingüístic, amb manteniment de -[v]- < -[F]- sols en 4 localitats baleàriques (72, 73, 76, 80) i sobretot amb variació de la vocal tònica E del llat. vg. (< Ī, Ē) que evoluciona a [e] en cat. occ., a [ɛ] en cat. or. i a [ə] en mall. i men., d’acord amb el tractament general de la vocal llatinovulgar; *trev*o 45, 152 és resultat de l’alternança de -ol-ol final, com *llombrigo*/*llombrígol*. L’àrea del cat. or. és compartida amb el mot *trefle* [m.], pres del fr. *trèfle*, amb les var. *trefe* 43, 107, *trèfola* [f.] 15, 16, 18, 19, 22-24, 26-28, 30, 31, 44, 89, 90, 103 (*trèfola borda* 104, *trèfola silvestre* 104), adaptat en *trèfulla* 52, *trèpula* 34, 38, 39, *trefólio* 87, 93, 94, 99, 100 i *trefolet* 18, per atracció de

triviolet, que és un occitanisme. L’alg. *trivolju*/*trevotju* 85 és pres del sard *trevulju*, der. normal de TRIFOLIUM en aquesta llengua.

Són de motivació obscura *panvi* 63 i *versim* 140, que podria ser un der. de *versa*, var. de *veça* (< VĪCIA).

Potser la semblança amb el *trèvol* del *melgó* 27 (var. *meligó* 89, 99; *meligon* 100; *miligó* 93, per assimilació; potser *murgó* 105), der. de *melga* (< MELĪCA, var. de MEDĪCA, perquè procedeix –diuen– de Mèdia, de l’antic Iran), és la causa de la transferència del nom. *Herba francesa* 170 i *herba moruna* 178 al·ludeixen a la seva procedència forana (cf. *trefle*); *herba forra*[χ]era 161, 167, a l’ús com a farratge per al bestiar, i *herba de l’any* 173, al seu caràcter perenne. Notem que, com a herba plantada, ha rebut les interferències del fr. (*trefle*), de l’oc. (*triviolet*) i del sard (*trivolju*).

Trèvol és el mot normatiu, d’acord amb l’etimologia i amb el tractament de la E tònica llatinovulgar, des del DOrt, 1917.

